



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 710/2017
19.10.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Иван Ђаловић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Милета Масларевић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 641/16 од 16.12.2016. године, у седници већа одржаној дана 19.10.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 641/16 од 16.12.2016. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П2 276/14 од 19.05.2016. године, ставом првим изреке, разведен је брак странака закључен 06.10.2001. године пред матичарем Града ..., под текућим бројем ... за 2001. годину. Ставом другим изреке, утврђено је да отац, ББ из ..., самостално врши родитељско право над заједничким дететом странака, малолетним ВВ, рођеним ... године у Ставом трећим изреке, утврђено је да је пребивалиште малолетног ВВ на адреси оца у ... у улици ... број Ставом четвртим изреке, уређен је начин одржавања личног контакта између детета и мајке, на тај начин што ће дете са мајком проводити сваки други викенд након завршетка школских часова до недеље у 19 часова; сваки други државни и верски празник (Нова година, Божић, Васкрс, Први мај); сваки други дечији рођендан; на дан крсне славе мајке; половину зимског распуста (наизменично прву и другу половину) и два пута по 10 дана преко летњег распуста у континуитету, с тим што ће мајка дете преузимати и враћати испред куће где дете живи са оцем, а што је отац дужан признати. Ставом петим изреке, обавезана је мајка да на име свог доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа месечно износ од по 8.000,00 динара, почев од 19.05.2016. године, као дана пресуђења па

до исплате и то од првог до десетог у месецу за текући месец, на руке законског заступника-оца ББ, с`тим што је доспеле, а неисплаћене рате дужна да плати у року од 15 дана по правноснажности пресуде. Ставом шестим изреке, одређено је да привремене мере одређене решењима од 23.03.2015. године и 21.12.2015. године остају на снази до правноснажног окончања овог поступка. Ставом седмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 641/16 од 16.12.2016. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П2 276/14 од 19.05.2016. године у ставу другом, трећем и шестом изреке пресуде. Ставом другим изреке другостепене одлуке, укинута је пресуда Основног суда у Чачку П2 276/14 од 19.05.2016. године у ставу четвртом, петом и седмом изреке и предмет у укинutom делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, и то против става првог изреке, тужилја је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију и тражио накнаду трошкова поступка на име састава одговора на ревизију од стране адвоката.

Испитујући правилност другостепене пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14 - у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Осим наведене битне повреде, ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП могу бити битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 6, 8, 10. и 11. овог закона, под условом да су истицане у жалби, односно да су учињене у поступку пред другостепеним судом, као и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. овог закона, које су учињене у поступку пред другостепеним судом. Стога ревизијски наводи о учињеној битној повреди из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, не могу бити ревизијски разлог, док је неосновано указивање ревидента на битну повреду из члана 374. став 1. у вези са чл. 383. и 384. ЗПП, с обзиром да, супротно наводима ревизије, другостепени суд није био дужан да закаже расправу, већ је то прописано само као могућност другостепеног суда у ситуацији када је ради правилног утврђења чињеничног стања потребно да се пред другостепеним судом понове већ изведени докази или докази чије је извођење одбио првостепени суд. Неосновано је и указивање на погрешну примену материјалног права, а оспоравање утврђеног чињеничног стања у ревизији није дозвољено сагласно члану 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак дана 06.10.2001. године и током трајања брака добили сина ВВ, рођеног ... године. Односи између брачних другова су озбиљно и трајно поремећени, због чега је брак странака разведен, а након прекида брачне заједнице малолетни ВВ је остао да живи са оцем, овде туженим. Комуникација између тужиље и детета је лоша, а малолетни ВВ одбија комуникацију са тужиљом услед доминантног односа оца, при чему су контакти између тужиље и детета нередовни и трају кратко - између 15 и 30 минута. Из извештаја Центра за социјални рад, утврђено је да је породица ... позната у Центру још од 2005. године када су били проблеми у породичном функционисању, који су касније превазиђени, да је јуна месеца 2014. године тужиља пријавила Центру насиље у породици, а након пар месеци је поднет предлог за споразумни развод брака, којом приликом је вођен поступак процене родитељске функционалности оба супружника и постигнут договор да се малолетни ВВ повери оцу на самостално вршење родитељског права. Касније су странке одустале од предлога за споразумни развод брака. Од стране стручног тима утврђено је да се код дечака уочава лојалност према оцу (замера мајци што има новог партнера), као и утврђено да оба родитеља имају подобност да самостално врше родитељско право. Из извештаја Центра за социјални рад од 11.05.2015. године произлази да се од претходног рада са породицом ... ситуација погоршала из разлога што малолетни ВВ показује снажан отпор према мајци, због чега је Центар покушавао да успостави родитељску сарадњу виђања дечака и мајке, али у томе није успео. Након усвајања привремене мере, малолетни ВВ је почео да проводи време са мајком али и даље пружа отпор (не жели да уђе у стан, кратко се задржава до 30 минута, без ноћења), а у разговору дечак показује виши степен тензије, јако је узнемирен, повремено плаче, што све указује да је његов психофизички развој угрожен. Малолетни ВВ је упућен у развојно саветовалиште дечијег диспанзера код психолога, због процене степена угрожености његовог психичког развоја, којом приликом су са родитељима обављена два разговора, а са дечаком пет саветодавних разговора у којима психолог налази да не долази до значајног напретка у квалитету сарадње и смањивању почетног отпора детета према мајци. Фокусирање на продубљивање односа мајке и малолетног ВВ још више ствара отпор и одмаже у даљем процесу успостављања поверења, због чега није могуће организовати саветодавни рад са дечаком.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно нижестепени судови примењују материјално право када су вршење родитељског права поверили оцу.

Чланом 77. став 2. Породичног закона прописано је да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 3. став 1. Конвенције о правима детета предвиђено је да је, у свим активностима које се тичу деце, без обзира да ли их предузимају јавне или приватне институције, од првенственог значаја најбољи интерес детета, а оваква

обавеза предвиђена је и чланом 6. Породичног закона, по коме је свако дужан да се руководи најбољим интересима детета по свим активностима који се тичу детета.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, као и да из утврђеног чињеничног стања произлази да је однос дечака и мајке-тужиље потпуно нефункционалан, да малолетни ВВ пружа отпор према тужиљи, што доводи до тога да се не може успоставити нормална релација односа и да је код малолетног ВВ присутна узнемиреност и да је угрожен његов психофизички развој, то правилно нижестепени судови вршење родитељског права поверавају оцу, због чега се неосновано ревизијом тужиље указује да је у овом делу погрешно примењено материјално право.

Осим тога, чланом 65. Породичног закона прописано је да дете које је способно да формира своје мишљење има право слободног изражавања свог мишљења, да се мишљењу детета мора посветити дужна пажња у свим питањима која га се тичу и у свим поступцима у којима се одлучује о његовим правима, а у складу са годинама и зрелашћу детета, као и да дете које је навршило 10-у годину живота може слободно и непосредно изразити своје мишљење у сваком судском и управном поступку у коме се одлучује о његовим правима.

Имајући у виду изнето, те да је малолетни ВВ рођен ... године, и да је у таквом календарском узрасту да је способан да формира своје мишљење и има право слободног изражавања тог мишљења у складу са чланом 65. Породичног закона, правилно су се нижестепени судови руководили најбољим интересима детета, водећи рачуна о његовом психофизичком развоју, те одлучили као у изреци.

Наводи ревизије којима се указује да тужени није подобан да му се дете повери на чување и васпитање, с обзиром да је исти психички и физички малтретирао његову мајку, овде тужиљу, не утичу на правилност и законитост побијане одлуке, с обзиром да у току поступка није утврђено да је тужени на било који начин угрозио психофизички развој малолетног ВВ, а да из извештаја Центра за социјални рад произлази да оба родитеља имају подобност да самостално врше родитељско право, али да малолетни ВВ пружа отпор према тужиљи, да се не може успоставити нормална релација односа између тужиље и малолетног ВВ, те да је њихов однос потпуно нефункционалан.

Осталим наводима ревизије указује се на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, а што не може бити предмет оцене ревизијског суда у смислу члана 407. ЗПП.

На основу изложеног, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка, суд је донео на основу члана 165. ЗПП, налазећи да трошак састава одговора на ревизију није био нужан и неопходан за вођење овог поступка, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић